

Lesní škola Protos

Práce se skautskou ideou ve vedení oddílu

Absolventský projekt

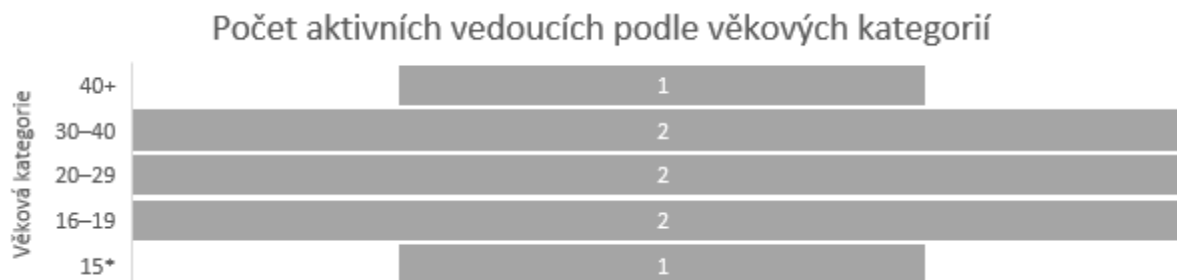
Obsah

ÚVOD	3
CÍLE PROJEKTU	3
1. ČÁST: ZNALOST A POROZUMĚNÍ IDEJI	4
První blok: Heslo a denní příkaz (2 hodiny)	4
Druhý blok: Skautský zákon – 1. část (45 min)	5
Třetí blok: Skautský zákon – 2. část (45 min)	5
Čtvrtý blok: Reflexe Markýzova testu (45 min)	5
Pátý blok: První princip (plán 120 minut, realita 135 minut)	6
Šestý blok: Ověření (45 min)	7
Závěr k realizované části projektu	14
2. ČÁST: UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU IDEY – VÝHLED	14
3. ČÁST: METODIKA PRÁCE S IDEOU – VÝHLED	14
PŘÍLOHY	15
Příloha č. 1: Texty k heslu a dennímu příkazu	15
Příloha č. 2: Texty ke skautskému zákonu – 1. část	16
Příloha č. 3: Texty ke skautskému zákonu – 2. část	19
Příloha č. 4: František a vlk	21
Příloha č. 5: Svatá Alžběta	22
Příloha č. 6: První pomoc ke slibu – úryvek	23

Úvod

Před dvěma lety jsem přestoupil do oddílu v blízké vesnici. Zjednodušeně kvůli názorovému odchýlení od svého původního oddílu i proto, že jsem ve svém původním oddíle mezi mnoha vedoucími nenašel valné uplatnění a že v tomto vesnickém oddíle byl vedoucích nedostatek.

Oddíl má čtyři družiny podle výchovných kategorií: světlušky, vlčata, skauty a skautky. Na poměrně malý počet aktivních vedoucích má vedení široký věkový rozptyl:

* rádce družiny skautů

Za aktivního vedoucího je v diagramu označen takový člen vedení, který je s oddílem ve spojení v průběhu celého roku a účastní se oddílových rad.

Čtyři nejstarší vedoucí mají vůdcovskou zkoušku, druhá polovina absolvovala pouze rádcovský kurz a čekatelskou kvalifikaci plánuje získat pouze rádce družiny skautů.

I v reakci na to jsem na konci ledna 2021 inicioval vznik Studia – setkávání mladšího vedení jednou za 14 dní, později i s rádci a podrádci. Tento rok je to 9 osob ve věku 12–23 let. Náplň je z velké části zaměřena na budování společenství a metodickou podporu pro vedení družiny.

Se *skautskou ideou* (rozuměj zejména principy, slib, zákon, heslo a denní příkaz) pracují výhradně držitelé vůdcovské kvalifikace. U členů opustivších skautské družiny není dále rozvíjena práce se svědomím a *ideou*, natož dovednost pracovat s nimi v družinách. Ambicí projektu je tuto skutečnost změnit.

Cíle projektu

Projekt sestává ze série aktivit vedoucích k tomu, aby členové Studia v programu pracovali se *skautskou ideou*. Tento cíl je naplánován ve třech krocích:

- 1. Členové Studia znají *skautskou ideu* a rozumí jí.**
Tato část poskytne zúčastněným znalosti potřebné pro orientaci v *ideji*.
- 2. Členové Studia si uvědomují význam *idey* ve skautské výchově.**
Druhý bod cílí na potřebné postoje.
- 3. Členové Studia dovedou *ideu* zařadit do programu přiměřeně jejich zkušenostem.**
Na konci budou předány potřebné dovednosti a znalosti pro realizaci programu.

V rámci projektu bude vzhledem časovému rámci realizován pouze první krok. Zbylé kroky budou nastíněny pouze teoreticky.

1. část: Znalost a porozumění ideji

První blok: Heslo a denní příkaz (2 hodiny)

První aktivita zahajovací schůzky se nesla v symbolickém rámci příprav na nadcházející skautský rok. Vyrázili jsme na krátkou cestu s úkoly, za jejichž splnění vždy jeden člen dostal text, který nesměl nikomu ukázat. Úkoly byly následující:

1. Ne vždy se vše vydaří podle plánu a občas je třeba improvizovat. Účastníci měli za úkol dohromady vymyslet 25 her, které lze hrát bez jakékoliv přípravy. Zpočátku se jim zdál úkol poměrně náročný, avšak po jeho splnění byli schopni vymýšlet další takové hry.
2. Při dalším zastavení měla skupina za úkol shodit ze stromu pomyslný míč ve výšce asi 4 m. Tým byl velmi nejistý a nakonec ke splnění potřeboval radu, aby se jeden člen postavil dvěma lidem na ramena a vzal si do ruky klacek, zatímco ostatní jej přidržovali.
3. Poslední aktivita byla uvedena příběhem, že si účastníci schůzky počínali tak nešikovně, že zamkli dveře a potom při odemykání zlomili klíč v zámku. Úkolem bylo vytvořit z věcí, které mají účastníci u sebe vytvořit improvizované lano alespoň o délce 6 metrů. Vzhledem k tomu, že kvůli teplému počasí měli účastníci málo oblečení, umožnil jsem jim náznak takového lana. Ten byl vytvořen z tkaniček od bot.

Získané texty (viz texty 1, 2 a 3 v příloze 1) si mohli přečíst pouze jednotlivci a ostatním je mohli pouze popsat, převyprávět. Skupina vydedukovala bez větších obtíží, že se dále budeme bavit o skautském hesle.

Následovala diskuze s následujícími otázkami:

1. Kdy vás naposledy zaskočilo něco, na co jste nebyli připraveni?
2. Kdy se vám naposledy hodilo, že jste si vzali nebo udělali něco pro strýčka Příhodu?
3. Jakým způsobem by měl být člověk ve smyslu skautského hesla připraven? Na co?
4. Jak je to propojené se slibem a zákonem?

Následovala fitka a prostor pro plánování činnosti Studia v novém skautském roce.

Ke konci jsem přečetl text přecházející od hesla k dennímu příkazu. Zakončili jsme diskuzí:

5. Jaké dobré skutky jste v poslední době vykonali? Co ještě považujete za dobrý skutek a co už ne?
6. Daří se vám plnit dobré skutky každý den?
7. Jaké dobré skutky můžete vykonat v následujících dnech?

Setkání bylo zakončeno otázkou, co si z něj kdo odnáší. Zaznělo, že si odnášejí nový pohled na skautské heslo a uvědomění, že heslu ani dennímu příkazu ve svém životě, natož v družinovém programu, nevěnují mnoho pozornosti.

Druhý blok: Skautský zákon – 1. část (45 min)

Setkání jsem uvedl diskuzí, jaké dobré skutky se členům podařilo v poslední době vykonat. Odezva bohužel nebyla valná.

Každý účastník si vylosoval jeden z prvních pěti bodů skautského zákona a dostal za úkol napovědět ostatním jednou osobností (nehledě na to, zda současnou, historickou nebo smyšlenou), o jaký bod zákona se jedná. Ostatní o nápovědě diskutovali a měli dva pokusy, aby daný bod zákona určili. Vzhledem k tomu, že se nás sešlo 8, vznikly tu tři trojice, které měly totožný bod. To jsem dopředu neprozradil a neuhodnuté body jsem povolil odhalit až na závěr této části. Skupina jako celek na zdvojení bodů nepřišla, tudíž byl každý bod uhodnut právě jednou.

V další fázi účastníci dostali texty týkající se bodu zákona (viz přílohu č. 2), který si vylosovali. Většina tak mohla pracovat ve dvojicích. Poté ostatním představili dvě až tři myšlenky, které je v textu zaujaly.

Program jsme zakončili prstovou nápovědou pro tyto body, která účastníky velmi oslovila.

Třetí blok: Skautský zákon – 2. část (45 min)

Opět jsme vedli diskuzi o dobrých skutcích, odezva byla větší, ale stále neuspokojivá.

Tentokrát si každý účastník vylosoval jeden bod z druhé poloviny zákona a jeho úkolem bylo vyjádřit jej s pomocí karty ze hry Dixit. Úkolem ostatních bylo na jeden pokus určit myšlený bod. Protože bylo účastníků pět, byl zde každý bod jednou, což hádání velmi ulehčilo.

Následovala práce s texty jako při předchozím setkání (viz přílohu č. 3). Při ní bylo znát, že takovou zkušenost už účastníci měli z předchozího setkání, tudíž proběhla hladce.

Zopakovali jsme prstovou nápovědu a přidali druhou polovinu bodů. Na konci setkání se jejího zopakování ujal dospívající nováček, který podle ní všechny body vyjmenoval (byť tedy ještě neznal jejich doslovné znění).

Do dalšího setkání (patrně za 14 dní) jsem zadal Markýzův test Junáckého zákona¹ s tím, že se účastníci mohou ohodnotit v jeden den nanejvýš ve dvou bodech skautského zákona.

Čtvrtý blok: Reflexe Markýzova testu (45 min)

Toto setkání mělo proběhnout beze mě, nicméně kvůli narychlo odřeknuté účasti dvou členů nakonec neproběhlo vůbec. Zastoupit mě měla jedna sestra, které jsem poskytl následující instrukce.

1. Začněte reflexí, jaké dobré skutky se vám poslední dobou povedlo vykonat.
2. Přejděte k Markýzovu testu. Pokud jste tak neučinili, sečtěte si skóre u každého bodu zákona.
3. Vezměte si barevnou pastelku/fixu a označte si jeden až dva body zákona, které se vám daří naplňovat nejlépe. Jak u nich hodnotíte svůj zisk?

¹ patrně Jaromír Marek – Markýz: Po stopách junáckých myšlenek. Převzato z: Aleš Mašek – Upolín: Myšlenkové základy Junáka a skautský zákon v reflexi historických postav českých dějin. Absolventská práce LŠ PROTOS, kvalifikační práce OČK Myšlenkové základy a historie skautingu, 2019.

4. Jinou barvou si označte dva až tři celé body skautského zákona, u nichž máte nejméně bodů. Jak hodnotíte tento výsledek? Udělejte si velký vykřičník u toho z těchto bodů, který vám přijde nejdůležitější.
5. Nyní se podívejte na otázky celého testu jednotlivě a označte všechny, u nichž máte nulový zisk. Přibližně u 3–5 z nich, jež hodnotíte jako nejpodstatnější, si udělejte menší vykřičníky.
6. Projděte si body a otázky označené vykřičníkem a napište si návrhy, co můžete dělat pro zlepšení se.
7. Naplánujte si první kroky ke zlepšení. Co pro to kdy uděláte?
8. Vzájemně si nasdílejte, které body se vám dařily více a které méně a jaké kroky plánujete.

Blok nakonec zmíněná sestra odvedla až na setkání před šestým blokem. Nejlépe se účastníci obecně hodnotili u 10. bodu skautského zákona. Nejslabší byl 6. bod, což přičítám zvoleným otázkám v testu, nicméně u jednoho účastníka se jednalo o jeho maximum. Mezi slabými také zazníval 3. bod. Spojení se 6. blokem bylo velmi náročné na pozornost.

Pátý blok: První princip (plán 120 minut, realita 135 minut)

Blok proběhl v rámci oddílové víkendové akce.

Diskuze (plán 40 min, realita 90 min)

Diskuzi jsme zahájili denním příkazem. Bohužel se ukázalo, že členové mají zmatek v prvcích idey a zaměňují je (heslo, zákon, denní příkaz). Zopakovali jsem znovu prstovou nápovědu ke skautskému zákonu.

Společnou recitací jsme si zopakovali znění slibu, které účastníci znali lépe než ostatní prvky idey. S principy jsem ale narazil. Zhruba polovina o nich neměla vůbec ponětí. Proto se zastavení u nich trvalo déle a celá diskuzní část se protáhla na 90 minut.

Po představení 2. a 3. principu jsme přešli k prvnímu. Po jeho uvedení jsem přečetl legendu o svatém Františkovi a vlkovi (viz přílohu č. 4) s tím, že účastníci měli odhalit, jak se v příběhu projevuje nejvyšší Pravda a Láska. Ti intuitivně objevili Lásku v podobě motivace Františka pomoci lidem i řešit problém mírumilovnou cestou. Ohledně Pravdy účastníci zmínili, že František mluvil s vlkem narovinu. K odhalení dalších projevů pomohly následující aktivity.

První byl brainstorming slov příbuzných ke slovu *pravda*. Takovými slovy jsou především tato:

- opravdovost, pravdivost
- spravedlnost, právo
- správnost

Toto jsou podle mě klíčová slova k uchopení *Pravdy* jako hodnoty.

Nicméně slov s kořenem *prav* najdeme opravdu mnoho. Všechna slova jsou patrně odvozena z praslovanského slova *pravъ*, tedy *přímý, rovný*, přeneseně *správný, pravdivý* (opak křivého). Odtud tedy například slovo *pravítko*. *Pravá strana* je potom pravděpodobně odvozena od toho, že pravá ruka byla vždy převážně tou šikovnější, a tudíž *správnou*. Sloveso *pravit* potom mělo význam *spravovat, řídit i mluvit*, tedy *dělat správně, vést správným směrem a mluvit pravdu*. Odtud tedy velké množství dalších odvozených slov.

Druhou aktivitou byl brainstorming, v jakých vztazích se projevuje *Láska*. Zde si účastníci velmi dobře vzpomněli na lásku mezi nejrůznějšími lidmi, ke zvířatům, k přírodě, sebelásku, následně zaznívala i láska k činnostem a hodnotám.

Po těchto aktivitách jsme se vrátili ke svatému Františkovi a objevili další projevy prvního principu v příběhu. Mimo jiné i *Pravdu* jako oporu pro Františkovo odvážné jednání.

Následně měli účastníci projevy Pravdy a Lásky objevit i v textu o životě svaté Alžběty (viz přílohu č. 5).

Stežka (plán 80 min, realita 45 minut)

Na tuto část bylo v plánu, aby si účastníci samostatně prošli stežku o čtyřech zastávkách s následnou reflexí:

1. O co se v životě opíráš? Kde hledáš Pravdu?
2. Jak se ve tvém životě projevuje láska? Jak ji dáváš najevo lidem kolem sebe?
3. Čeho chceš v životě dosáhnout? Co pro to musíš udělat?
4. text *První pomoc ke slibu* (příloha č. 6)

Vzhledem k protažení předchozí části jsem stežku zkrátil a prošli jsme ji společně. Vynechal jsem třetí otázku, která je do jisté míry samostatným tématem.

U otázky na hledání *pravdy* většina účastníků zmínila svědomí, což mě velmi potěšilo. Dále uváděli své zázemí a okolí, informační zdroje apod. Otázka na *lásku* byla pro účastníky mnohem náročnější. Jakkoli odpovědět na ni byla schopna menšina účastníků.

Po závěrečné reflexi si nejsem jistý, zda *První pomoc ke slibu* padla na úrodnou půdu. – Zda jsem program moc nepřekombinoval.

Šestý blok: Ověření (45 min)

Ověření proběhlo během online setkání s pomocí aplikace Slido. Nutné je podotknout, že se tohoto setkání kromě mě účastnili jen čtyři neaktivnější členové, tudíž výsledky budou tímto zkresleny.

Dobré skutky

První byla otázka na dobré skutky, přičemž každý z účastníků již nějaký napsal, jedna účastnice dokonce dva. To vnímám jako výrazný posun oproti situaci na začátku projektu, i když avšak stále nedostatečný.

Hned potom přišel na řadu kvíz.

Výsledky kvízu

První dvě otázky mířily na znalost denního příkazu a skautského hesla.

1 Jak zní denní příkaz skautů a skautek?

4

Buď připraven!

Pamatuj!

Buď lepší dnes než včera!

Naší snahou nejlepší buď čin!

Sloužím!

jinak

2 „Buď připraven!“ – O co se jedná?

4

skautský zákon

denní příkaz

skautské heslo

heslo roverů a rangers

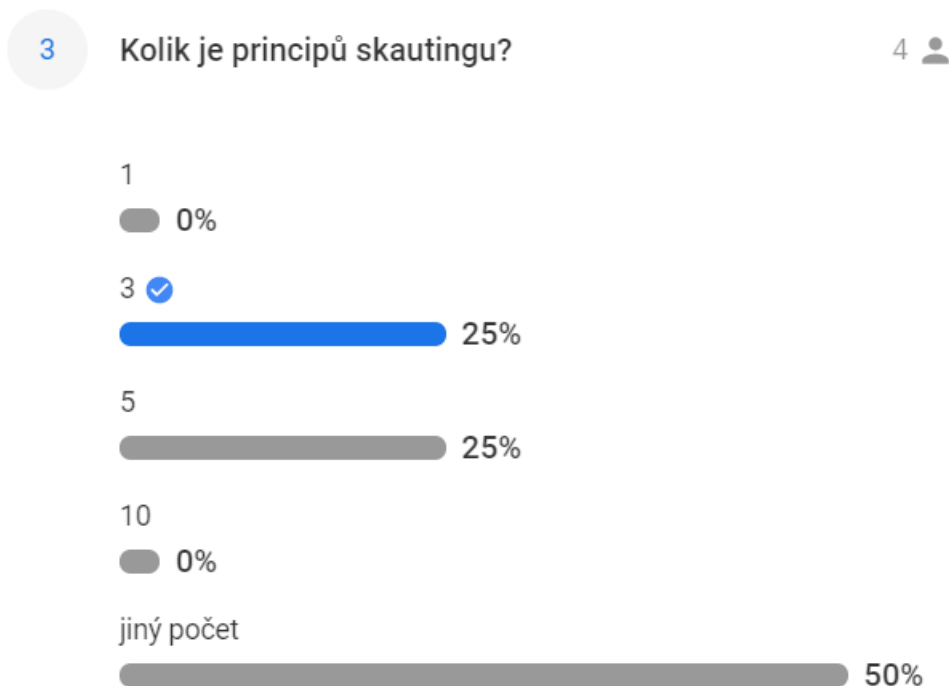

něco jiného

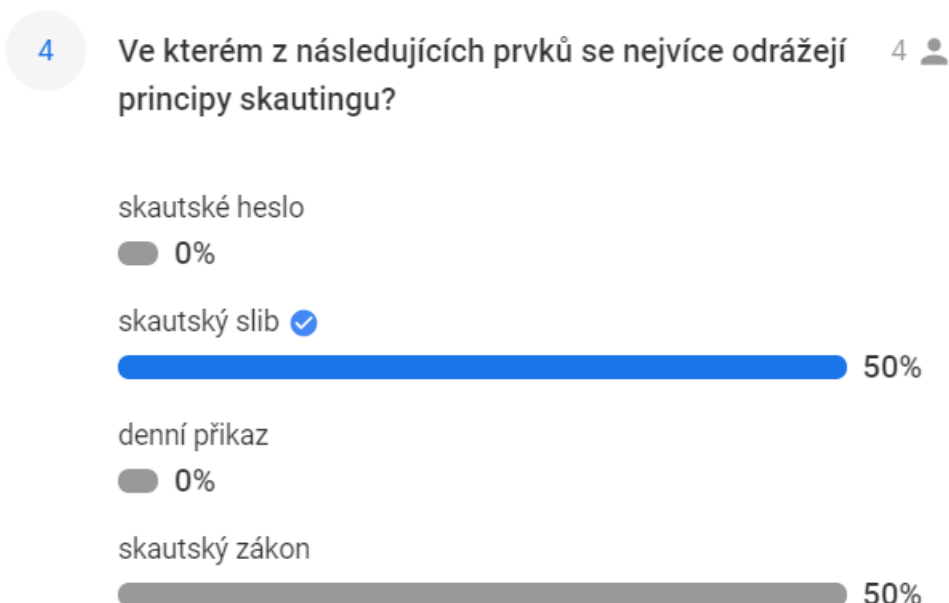

Polovina účastníků hned v první otázce zaměnila příkaz s heslem. U řadových členů družin bych na pojmech tolik nelpěl, avšak u rádců, a zejména u vedoucích, kteří s nimi mají pracovat, mi orientace v nich přijde důležitá. Určit, že „Buď připraven!“ je skautským heslem, pak již nebylo problém.

Zbylé čtyři otázky kvízu se vázaly ke skautským principům. Do tohoto se promítá to, že jedna účastníci se členka nebyla na výpravě a že většina účastníků se do realizace projektu s principy skautingu setkala jen letmo nebo vůbec.

To mělo také za následek, že u otázky na počet skautských principů si jen jedna účastnice správně vybavila tento pojem. Hned po této otázce jsme si proto principy vyjmenovali, aby odpovědi na další otázky měly větší vypovídající hodnotu. V této souvislosti jsem také připomněl, že v mnohých skautských symbolech můžeme číslovku tři objevit.

Přesto nedošlo k všeobecnému porozumění, což se projevilo i u následující otázky. Účastníci, kteří odpověděli, že se principy zrcadlí ve skautském zákoně, zde tento pojem považovali obecně za myšlenku skautingu. Skautský zákon jim v tomto ohledu přišel nejuchopitelnější.

5

Který z principů skautingu se ve skautském slibu objevuje jako první?

4

odpovědnost k sobě

0%

odpovědnost k druhým

0%

odpovědnost k Bohu

75%

jiný

25%

Spojitosť mezi povinností k Bohu a nejvyšší Pravdou a Láskou správně určili 3 účastníci.

6

K odpovědnosti vůči komu/čemu vyzývají principy skautingu?

4

přátelé

75%

vlastní vzdělání

75%

příroda

75%

vlastní mobil

25%

životní poslání

100%

vlast

100%

sourozenci

25%

vlastní zdraví

75%

osobní rozvoj ✓

svědomí ✓

Poslední otázka mířila k pochopení skautských principů. Odpovědi zde byly rozmanité, nicméně při diskusi odůvodnění účastníků dávala smysl. Prošli jsme všechny nabízené odpovědi a řekli si, ke kterým principům se mohou vázat. Zaškrtnutí *vlastního mobilu* členka odůvodnila chápáním ve smyslu jeho zodpovědného užívání.

Z celkových výsledků kvízu je vidět, že jedna členka měla de facto 100% úspěšnost. Systém jí neuznal bod za poslední otázku, protože právě ona zaškrtnula i mobilní telefon. Další dva účastníci měli po 50 % a jeden účastník měl správně pouze jednu odpověď.

Quiz leaderboard

4 👤

1	5/6 points	1:14 ⌚
2	3/6 points	2:03 ⌚
3	3/6 points	2:07 ⌚
4	1/6 points	2:02 ⌚

Znalost skautského zákona

Následovaly dvě otázky na vybavení si skautského zákona. Jeho znalost je u většiny solidní. Jeden účastník si vybavil pouze polovinu bodů. Není žádný bod, který by se mezi opomenutými objevil víckrát.

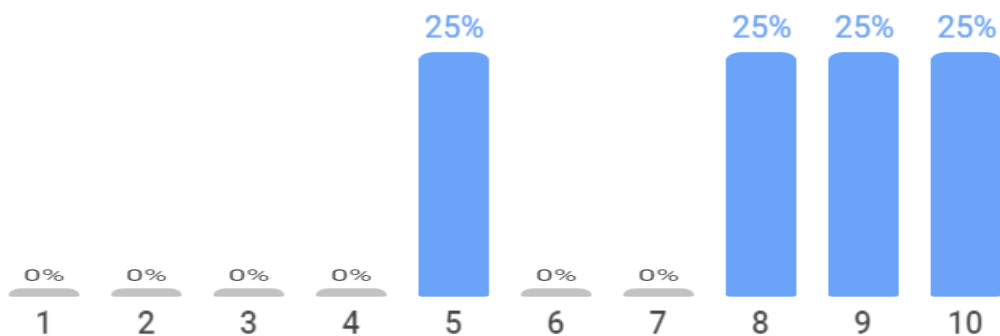

Během dvou minut si pro sebe zkuste vyjmenovat/vypsát všechny skautské zákony. Na kolik jste si jich vzpomněli?

4

...

Score: 8.0

Na které jste si nevzpomněli?

3

...

Skaut je pravdomluvný.

Skaut je věrný a oddaný.

Skaut je prospěšný a pomáhá jiným.

Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta.

Skaut je zdvořilý.

Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských.

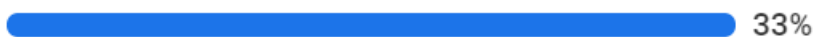
Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců.

Skaut je veselé mysli.

Skaut je hospodárný.

Skaut je čistý v myšlenkách, slovech i skutcích.

Reflexe projektu

Poslední dvě otázky cílily na reflexi účastníků po absolvování projektu.

Kde je vaše slabé místo při práci se skautskou ideou?

4

Denní příkaz - snažím se dělat dobré skutky, ale nedělám je každý den
asi Zákon - ne vždy ho dodržím, ale snaha se počítá

Pořád ty principy Když si to vysvětlujeme, tak mi to přijde v pohodě, ale pak je pro mě hlavně ten první princip tak abstraktní, že to nedokážu předat dál

Asi principy možná denní příkaz a zákon

zákon, vyjmenovat všechny body

Mezi slabými místy se objevil zejména zákon, principy a denní příkaz. Kromě hesla se tedy jedná o všechny prvky skautské idey. Nutno podotknout, že slibu se projekt věnoval jen prostřednictvím principů.

Co vám Ojčíkův projekt dal?

komplexní přehled o ide
smysluplná náplň Studia
zopakoval jsem zákon
zopakování, pochopení skutečné ide
zapamatování zákona
prstová nápověda
Zjistil jsem co je to princip

Projekt účastníci hodnotili jako smysluplný. Většina pro sebe odhalila hned dva přínosy. Největší přínos vidí účastníci v práci se skautským zákonem. Další přínosy se týkají převážně obecného přehledu o skautské ideji.

Závěr k realizované části projektu

Během projektu postupně vycházelo najevo, že práce s ideou je v oddíle zanedbávána více, než jsem si myslel. Cíl projekt nebyl naplněn, byť k posunu v této věci projekt přispěl. Proto bude třeba s vedením v tomto ohledu i nadále pracovat a pravidelně se k ideji vracet.

Pro příště bych si důkladněji zjistil, zda je u účastníků na čem stavět, a v našem případě začal s výkladem idey od úplných základů. Obávám se, že v některých částech jsem pro nestabilní základy znalostí účastníků šel víc do hloubky, než si situace žádala, a že jsem v tom tak účastníkům udělal spíš zmatek.

Přesto se domnívám, že aktivity jako takové se osvědčily. Zvláště bych chtěl vyzdvihnout význam kvízů, díky nimž samotným si členové utřídí své myšlenky a s jejichž pomocí si lze udělat přehled o znalostech účastníků a neprodleně je korigovat.

2. část: Uvědomění si významu idey – výhled

Pro rozvoj této postojové kompetence bude podle mě třeba vyjít z poslání Junáka a skautské výchovné metody, jedním z jejichž bodů jsou prvky skautské idey. Pomoci mohou související ustanovení stanov i kompetence skautské výchovy. Z druhé strany bude pravděpodobně třeba kontext vývojové psychologie a postoj jednotlivých výchovných kategorií k normám a svědomí.

Ze zkušenosti z realizace první části tohoto projektu se obávám, že nebudu moct jít do dostatečné hloubky. Proto by mohlo být vhodné tuto kompetenci zčásti přenést na kurzy odpovídající vyspělosti jednotlivých členů Studia.

Jedná se tedy o dlouhodobý cíl s horizontem několika let, zahrnující jak výchovu v oddíle, tak vzdělávání mimo oddíl.

3. část: Metodika práce s ideou – výhled

Tuto část projektu bych rád realizoval jako drobné projekty účastníků, kdy si každý připraví na schůzku své družiny program pracující se skautskou ideou. V rámci Studia bychom si projekty vzájemně oponovali a realizaci bychom zreflektovali.

V rámci této části bude třeba zařadit i specifika výchovných kategorií a ideu těch mladších. Zde patrně bude vhodné vyčkat na nové znění.

Přílohy

Příloha č. 1: Texty k heslu a dennímu příkazu

Text 1²

Viktor Dyk: Pozdrav

*Bud' připraven na bouři, hromy blesky,
na noci, tmu a příliš parný den,
na obtíže a neschůdnost své stezky,
bud' připraven!*

*Bud' připraven! To minulost Ti poví.
Připraven nebýt nevinných je hřích.
Po světě širém roztroušeny rovy
nepřipravených.*

*Bud' připraven na úkoly a službu,
jež zoceluje a jež vychová.
A nos v srdci jednu krásnou tužbu:
ctí býti domova!*

Text 2³

Junáci, vzhůru, volá den, luh květem kývá orosen,
sluníčko blankytem pílí: před námi pout' vede k cíli.
Junáci, vzhůru, volá den, junáci, vzhůru, volá den!

Junáci, vzhůru, volá den: bud' připraven, bud' připraven!
V obraně dobra a krásy dožiješ vlastí svých spásy,
bud' připraven, bud' připraven, bud' připraven, bud' připraven!

² Skautskou stezkou, s. 364

³ junácká hymna, patrně v původním znění

Text 3⁴

To znamená, že je třeba, abyste duší i tělem byli vždy hotovi konati svou povinnost.

Bud'te připraveni duší: vycvičte se poslouchati každého rozkazu; promyslete každý případ a situaci, abyste v pravý čas byli hotovi vykonati pravý čin.

Bud'te připraveni tělem: učíte se silnými, čilými a schopnými vykonati pravý čin v pravý čas; a ovšem vykonajte jej.

Text k dennímu příkazu⁵

[Junák] je hotov každé chvíle pomoci každému, zachrániti život ohroženému, přispěti raněnému. Dle sil svých se snaží denně vykonati aspoň jeden dobrý skutek, skutek lásky. Někdy dá almužnu, jindy pomůže dámě odnésti dítě nebo balíky z nádraží, stařeně naštípe dříví, pomůže jí přejít živou silnici, starci vytlačí do vrchu trakař, posype kluzký chodník, vyplní kameny blátivou stezku, naleje žíznivému zvířeti vody atd. atd.

Příloha č. 2: Texty ke skautskému zákonu – 1. část⁶

Skaut je pravdomluvný, skautka je pravdomluvná

Znamená to, že mluvíme pravdu, i když je nám to třeba nepříjemné, dokážeme dodržet dané slovo a nevymlouváme se, když to nedokážeme. Skaut se snaží, aby byl pravdivý i ve svých gestech, v tom, jak se tváří, v tom, co dělá i jak myslí. Skaut se snaží, aby se ostatní na něj mohli spolehnout, brát jeho slovo vážně a vždy mu věřit. Jenom tam, kde si lidé mohou věřit, může vznikat něco tak krásného, jako je přátelství. Proto je skaut služebníkem Pravdy.

Uvažuj o tom, co uděláš, když si sedneš doma k večeři a maminka se zeptá: „Máš umyté ruce?“ Přikývneš, i když to není pravda, či vstaneš a jdeš k umyvadlu? Vyprávěl jsi někdy příběh, který nebyl zcela pravdivý: Přisvojuješ si někdy zásluhy, které patří spíše někomu jinému? Dokážeš při hře přiznat chybu, i když ji nikdo jiný nevidí? Zvítězil jsi někdy ve hře nečestně?

Karel Čapek v knížce Hovory s T. G. Masarykem zaznamenal toto vyprávění našeho prvního pana prezidenta:

Už na nádraží bylo slyšet střelbu. Šel jsem pěšky do hotelu National na hlavní náměstí, kde jsem měl objednaný nocleh. Přijdu na náměstí, narazím na kordon vojáků. „Kam jdete,“ volal na mne oficír. Řekl jsem, že do hotelu National. „Nelze,“ povídá on, „střílí se tam.“ Na jedné straně náměstí měli bolševici obsazené divadlo, protější stranu drželi Kerenského vojáci a z obou stran se střílelo ze strojních pušek. Důstojník mi radil, abych šel do hotelu Metropol. Jdu. Předě mnou jde člověk, dá se do běhu a vklouzne do velikých vrat, které mu pootevřeli. Byl to hotel Metropol. Tož já za ním, ale zatím zabouchli dveře před ním. Tluču na ně a volám: „Co to děláte, otevřete!“ „Jste náš host?“

⁴ Základy junáctví, s. 673–674

⁵ Základy junáctví, s. 674

⁶ Skautskou stezkou, s. 365–367

volal na mne ten portýr. „Jinak vás nemůžeme pustit, máme obsazeno!“ Nechtěl jsem lhát, tož jsem na něj vykřikl: „Nedělejte hlouposti a vpusťte mne!“ On se zarazil a vpusť mne dovnitř.

Skaut je věrný a oddaný, skautka je věrná a oddaná

Být věrný – to znamená, že se na tebe druzí mohou úplně spolehnout. Je to vlastně uplatnění prvního bodu zákona ve vztazích k druhým lidem – rodičům, sourozencům, kamarádům, spolužákům, oddílu, ale i ostatním lidem. Jednou, až budeš dospělý, budeš chtít žít v manželství, kde si jsou partneři věrní navzájem. Porušit věrnost znamená ztratit dobré jméno a důvěryhodnost.

Být oddaný – to znamená, že pro lidi, kterým chceš být věrný, také něco vydržíš. I když ti třeba nějak ublíží, něčím tě zlobí, něco ti na nich vadí.

Cvičení: Uvažuj o tom, co někdy brání dodržet tento bod zákona strach – pohodlí – vztek – vzdor – prospěchářství – přelétavost – malichernost – či ještě něco jiného. Jestliže se ve škole pohádáš se sousedem, dovedeš se usmířit? Přijdeš na schůzku družiny, i když tě láká něco jiného? Prozradíš cizí tajemství? Hlásíš se k učitelům či učitelkám, kteří tě učili v první a druhé třídě?

Přemysl Pitter ve vzpomínce na Jana Husa, který věrně stál v poznané pravdě, říká: „I dnes vybízí nás Hus stále platnými a mocnými slovy: Prosím vás, abyste se milovali, dobrých násilím tlačiti nedali a pravdy každému přáli. Nehleďte svého prospěchu na úkor bližních. Nedonášejte! Nepřetvarujte se! Stůjte pevně za poznanou pravdou, i když vás to bude něco stát!“

P. Pitter: Hovory s pisateli

Skaut je prospěšný a pomáhá druhým, skautka je prospěšná a pomáhá druhým

Všichni se zajímáme o druhé lidi, všímáme si jich a snažíme se jim pomáhat, aniž bychom za to očekávali odměnu. Pomáhat můžeme malým dětem, osobám slabším, nemocným či starým, ale pomáháme také zvířatům a všemu živému v přírodě. Pomáháme také dobrovolně a samozřejmě doma. Časem poznáš, že na letním táboře bychom se bez vzájemné pomoci neobešli. A také se dozvíš, že tvoji starší bratři – roveři – mají heslo „Služba“.

Cvičení: Učíš se ve škole pro dobré známky, anebo chceš být jednou svými znalostmi prospěšný jiným? Co je to nezištná práce pro někoho jiného? Umíš pracovat ochotně pro družinu či oddíl, anebo očekáváš ohodnocení v oddílovém bodování? Dovedeš se zříct nějaké výhody ve prospěch kamaráda? Kdy se ti naposled něco podobného zdařilo? Některé odpovědi si poznamenej do svého zápisníku.

„Opravdu mravný je člověk jen tehdy, když poslouchá naléhavý příkaz pomáhat všemu živému, jemuž může prospět. Neutrhne ze stromu list, neulomí květinu a dává pozor, aby nezašlápl nějaký hmyz. Jde-li po dešti po silnici a uvidí dešťovku, která na ni zabloudila, pomůže jí ze smrtónosného kamení někam do trávy. Když jde kolem brouka, který spadl do louže, nelituje času a podá mu list nebo stéblo, aby ho zachránil. Nebojí se, že se mu bude někdo posmívat. To je přece osud každé pravdy, že než dojde uznání, je předmětem posměchu.“

A. Schweitzer: Filozofie kultury

Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta, skautka je přítelkyní všech lidí dobré vůle a sestrou každé skautky

Tento bod zákona navazuje na předcházející. Chceme být nejen prospěšní, ale mít kolem sebe dobré a věrné kamarády. Snažíme se jim porozumět a vzájemně jeden druhému pomáhat. Skautská příslušnost je zdrojem bratrských vztahů mezi všemi skauty. Také poznáš, že všude kolem nás je mnoho lidí, se kterými si rozumíme a kteří mají dobrou vůli pomáhat dobrým věcem i potřebným lidem.

Cvičení: Přemýšlej chvíli o tom, zda je v družině někdo, koho nemáš rád. Jestliže ano, pokus se to změnit. Jak to provedeš? Hledáš u druhých lidí dobré stránky? Dovedeš přátelsky přijmout výtku? Máš někdy radost z neúspěchu druhého? Třeba když dostane ve škole pětku nebo když prohraje ve hře anebo se někde zesměšní? Šíříš o druhých lidech drby, anebo si vše včas a důkladně ověříš?

Pamatuj si, že dobré slovo bývá lepší než sladký koláč.

Vlčata čtou často Kiplingovu Knihu džunglí. Její hrdina, malý Mauglí, byl přítelem zvířátek v celém lese. Naučil se, že jedním z pozdravů džungle je: „*Jsmo jedné krve – ty a já!*“ Všechna zvířata až na krutého Šer Chána ho měla ráda, chránila ho a pomáhala mu překonávat mnohá nebezpečí a svízelné překážky. Vlčata knihu čtou jako vybájený příběh, ale pro skauta to je základní pravidlo života.

Skaut je zdvořilý, skautka je zdvořilá

Kolem sebe vidíme často mnoho hrubosti, ale naší zásadou je slušné a zdvořilé chování ke všem lidem v našem okolí – ať to jsou lidé různě staří či různého povolání. Záhy poznáme, že dobré chování usnadňuje lidem spolupráci a otevírá cestu k lidským srdcím.

Cvičení: K základním pravidlům zdvořilosti patří pěkné pozdravení, při kterém se dokážeme upřímně podívat druhému do očí. Umíš to – či občas použiješ to podivné oslovení „vole“? Přijede-li do stanice autobus, patříš mezi ty, kteří se do něj hrnou hlava – nehlava? Odpovídáš na dopisy, skáčeš druhým do řeči, vyrušuješ druhé, když se soustřeďují? Myslíš, že dokážeš říci nepříjemné věci laskavě a tak, abys druhé neurazil?

A ještě jednou K. Čapek o Masarykovi: *Jednou jednomu člověku, který měl pana prezidenta rád, zemřel starý tatínek. Ten člověk čekal, že mu pan prezident vzkáže slovo účasti, ale nepřišlo nic. Den po pohřbu telefonuje Hrad: Jede k vám pan prezident. Za chvíli vystupoval z auta, podal ruku a neřekl nic. Teprve za prahem silně pohladel toho člověka po rameně – nikdy to nedělal: bylo to víc, než kdyby řekl kdovíco přátelského a povzbuzujícího. Nepadlo ani slovo. Ten člověk plakal. A pan prezident chvíli mlčel a najednou vyhrkl: „Tož já vám povím, jaké mám plány pro nejbližší léta.“ To bylo místo slov účasti: projevit důvěru – a byla to účast nejkrásnější a nejmužnější.*

Příloha č. 3: Texty ke skautskému zákonu – 2. část⁷

Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských, skautka je ochránkyní přírody a cenných výtvorů lidských

Všichni jsme již jistě slyšeli slovo „ekologie“. Skauti se pohybují často v přírodě, a proto jim nejde, jak ji často bezohlední lidé znečišťují a poškozují. Snahou skautů na celém světě bylo vždy chránit přírodu, ale stejně tak chránit a nepoškozovat lidská díla – ani dnešní, ani historická.

Skauti mají požadavek ochrany přírody ve svém zákoně již od počátku století. Tedy od doby, kdy ještě neexistoval pojem „ekologie“ a příroda byla mnohem zachovalejší než dnes.

Co asi vede lidi ke krutému ničení přírody či lidských památek? Slabost – hloupost – nepochopení – bezohlednost – násilí – nedostatek lásky? Zkus si nakreslit strom, kosa na zahrádce či kapličku v polích... Sázel jsi někdy stromky, zaléval květiny čistil studánku? Znáš historické památky ve svém okolí? Uvažoval jsi někdy o drobných zlepšeních životního prostředí v parku či na zahrádce?

Všimni si, kolik pouličních lamp je rozbitých, kolik laviček v parku vyvrácených či kolik soch je poničeno barevnými spreji! Nebyl jsi sám někdy u podobných činů?

„Setrvej chvílku v rozjímání před hlavičkou pampelišky, toho průhledného, pavučinkově jemného zjevení. Když jí probleskuje sluneční zář, svítí jako kouzelná hůlka. Dýchne na ni vítr, dýchne na ni dítě, semínka se vznášejí do ztracena. Všechno však není ztraceno, a kdyby to bylo i jen jedno jediné semínko, které zapustí kořen, pamatuj, že z toho jediného semínka vyrostou v následujících letech miliony nových květin, malá zářivá sluníčka na našich loukách. Kdo prožije takový zázrak, skrytý v jedné jediné květině, dozví se o smyslu a podstatě světa víc než hlupák, který jej celý procestuje.“
O. Gillen

Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců, skautka je poslušná rodičů, představených a vůdkyň

Snažíme se dodržovat pravidla dobrého soužití v rodině, ve škole i ve skautském oddíle. Dodržujeme zákony naší obce i země. A když se nám třeba některá pravidla nelíbí, snažíme se hledat vhodnou nápravu, ale nesnažíme se k neposlušnosti. Platí to i o rodině, kde by poslušnost měla být samozřejmá.

Cvičení: Poslušnost často naráží na naši lenost a malou ochotu pomáhat. Chopíš se hned práce, nebo odmlouváš či dokonce „neslyšíš“? Splníš příkaz, i když nejsi kontrolován? Přijmeš trest, nebo se vymlouváš a svádíš vinu na druhé, na vlastní únavu či na „špatné nářadí“? Co je to však „slepá“ poslušnost, která by tě vedla k činům nesprávným a nerozumným?

„Vždy musí být někdo, kdo rozkazuje, a někdo, kdo poslouchá. Jinak nikdy nebude postaven dům, sestroyen parní stroj, v život uveden skautský oddíl. Nikdo nemůže rozkazovati, kdo se nenaučil poslouchati. Jen kdo prakticky se naučil poslouchat rozkazů, dovede sám a účelně rozkazovat. Ten však, kdo rozkazy dává, musí mít plnou důvěru poslouchajících i jejich vážnost. Ať tvoji hoši vědí, že jsi skaut – a ne bránil. Nedej rozkaz, který sis nerozmyslil.“ A. B. Svojsík

⁷ Skautskou stezkou, s. 367–369

Skaut je veselé mysli, skautka je veselé mysli

Díváme se na svět hlavně z té lepší stránky, nenecháme se otrávit neúspěchy. S humorem překonáváme nejrůznější překážky nejen na skautské stezce, ale i doma, na ulici či ve škole.

Tento bod v doslovném překladu ze zákona anglických skautů zní: *skaut si hvízdá při všech potížích!*

Uvažuj, zda se dokážeš usmívat i při nepříjemnostech, zda se dokážeš zasmát sám sobě, když něco popleteš. Jaký je rozdíl mezi vtípem a šaškováním? Existují však žerty ponižující, které se mohou druhého dotknout! Zvykej si každý den někoho od srdce rozesmát – i to může být dobrý čin. Ale uvědom si, že vtípkovat za každou cenu může být trapné a k dobré náladě nepřispívá.

„Smích je jeden z charakteristických znaků mládí. Jestliže jste se zapomněli smát, musíte se to znovu naučit: Smích vyvolává kladné pocity, které patří k mladému myšlení. Bylo zjištěno, že lidé, kteří se hodně smějí, jsou méně nemocní a méně úzkostní. Jsou produktivnější v práci a mají lepší vztahu s lidmi. Nebojí se smát sami sobě, dělat si legraci z vlastních chyb a hloupostí, které kdy provedli. Tento přístup k životu nám život nejen zpříjemní, ale i ulehčí. Smích nám pomůže prokousat se těžkostmi a obtížemi.“ A. Rheinwaldová: Cesta k mládí

Skaut je hospodárný, skautka je hospodárná

Často v okolí vidíme, jak se zbytečně vyhazují zachovalé předměty či kvalitní potraviny, nakupují se zbytečné věci a jen málo se šetří časem i penězi. Poznáš však, že mnohé pěkné prožitky, jako je přátelství, dobrý čin, krásy přírody či radost ze hry, jsou zadarmo a nelze je za peníze koupit.

I tobě již leccos patří – potřeby pro školu, hračky, sportovní náčiní, knížky, oblečení... Také již máš nejspíš nějaké peníze. A máš ještě jeden poklad – čas. S tím vším se musíš naučit dobře hospodařit.

Cvičení: Zkus ve svém zápisníku zachytit, co jsi který den ušetřil a kdy jsi naopak nakupoval zbytečnosti, které jsi nepotřeboval. Umíš šetřit své věci? Věci oddílové? Školní vybavení? K hospodárnosti patří i šetření časem druhých, které možná mnohdy zdržuješ nebo obtěžuješ.

Ze vzpomínek A. B. Svojsíka: *„Bylo nám 17 let, když jsme spolu šli poprvé do světa (s Janem Novákem). Sedm neděl vlasteneckého putování pěšky po Čechách, Moravě, Slovensku, Tatrách a Uhrách. Jak jsme sehnali prostředky na cestu, dnes už těžko vykládat, ale vím, že bylo třeba odříci si denně dvouhaléřovou housku o školní přestávce – a než přejít most Palackého, raději stokrát běželi jsme až na most Karlův, jen když přibyly dva halěře cestovního fondu.“*

(Poznámka: Na pražských mostech s výjimkou Karlova se tehdy platilo mýtné.)

Skaut je čistý v myšlenkách, slovech a skutcích, skautka je čistá v myšlenkách, slovech a skutcích

Tento poněkud tajemně znějící bod zákona ti nabízí něco velmi krásného: tvůj život může být jako čistá hudba bez falešných tónů.

Jak s tím můžeš začít?

Vyhýbej se silným a urážlivým slovům či nadávkám a dbej, aby tvé činy byly ve shodě s tvými zásadami.

Snaž se nevkładat druhým lidem do jejich mysli špatné myšlenky, ale věř v jejich čistou a dobrou vůli

Cvičení: Dokážeš odejít z party, kde se vykládají hrubé a neslušné vtipy, Vysloviš někde to, co bys neřekl doma před maminkou či tatínkem? Patří k čistotě i odpor ke kouření, alkoholu či drogám? Nemáš někdy sklon k pokrytectví – jinak se chovat a mluvit někde za školou a jinak v oddíle? Jak přemýšlíš o vztahu mezi chlapci a děvčaty?

Desátý bod zákona shrnuje všechny předcházející. *Nemůže být čistota myšlenek, slov a skutků bez pravdy, věrnosti, prospěšnosti, zdvořilosti, přátelství.*

Příloha č. 4: František a vlk⁸

Středověké umbrijské město Gubbio bylo vystavěno na okraji úrodné kotliny, do které spadala skalní roklna vrchu Monte Ingino. Když padl soumrak, neodvažovali se obyvatelé Gubbia vytáhnout paty z domu, neboť se tady objevoval neobyčejně velký, nebezpečný vlk, který zabíjel vše živé, co mu přišlo do cesty.

Lidé se báli vyjít na pole a úroda zůstávala nesklizena. Nikdo se neodvážil vyhnat dobytek na pastvu. Pokusy vlka ulovit a zabít byly marné. Muži ztratili odvahu a ženy byly zoufalé; město ovládl strach a beznaděj. Všichni ale neustále prosili Boha o pomoc a věřili v záchranu.

V tu dobu chodili krajem dva mniši – jeden z nich byl František - a protože se pro ně v klášteře ve Vallingegnu nenašlo místo, putovali dál. Přestože František cestou hlasitě zpíval písně k úctě Stvořitele, nic zlého se jim nepříhodilo. Tak přišli do Gubbia. Zde se teprve dozvěděli o nebezpečí, které jim cestou hrozilo. Všichni lidé se divili, jak to, že je vlk nenapadl, vždyť už sežral tolik lidí i zvířat, která jen vkročila na jeho teritorium.

Zvěděv co obyvatelé městečka trápí, vydal se František doprovázen svým druhem do míst, odkud přicházival vlk, kde nejspíše měl své doupě.

Když se ozvalo táhlé vlčí zavytí, zamířil František do míst odkud přicházelo. Jeho druh se strachy schoval v keřích u skály a díval se, co se bude dít...

František pokračoval v cestě – a náhle stál sám proti velkému vlkovi, který se chystal zaútočit. Vlka však Františkovo chování mátl; malý bezbranný vousatý mužík byl klidný a stále se k němu bez bázně blížil.

Postoupiv k vlkovi na dosah, František udělal před sebou rukou znak kříže a tichým, rozhodným hlasem řekl: „Bratře vlku, neposloucháš svého Pána, když bez jeho svolení zabíjíš ty, které on stvořil. Ve jménu Krista ti přikazuji, abys už nikdy neublížil ani mně, ani nikomu jinému!“

Po těch slovech vlk pokorně svěsil hlavu a vydal se s ním na cestu zpět do městečka.

Obyvatelé Gubbia nechtěli věřit svým očím, když spatřili oba muže přicházet živé a ve společnosti obávaného vlka, který vedle Františka šel jako jeho pes. František je ujistil, že od nynějška jim vlk již neublíží, jen mu musejí každý den dát potravu.

⁸ http://druidova-mysteria.cz/HISTORIE/František_a_vlk.htm, upraveno

Františkův vlk pak v přátelství s lidmi dožil svůj život v malém městečku, kde po dva roky chodil od domu k domu pro svou denní stravu.

U řeky Sagittario, poblíž vesničky Villagio, tuto událost připomíná malá kaplička. Uvnitř na freskách je zachyceno rukou lidového umělce setkání svatého Františka s vlkem.

Svatý František je (kromě mnoha jiných) i patronem vlnat.

Příloha č. 5: Svatá Alžběta⁹

Alžběta žila od svých 14 let se svým manželem, lantkrabětem Ludvíkem IV., na hradě Wartburg. Zpočátku byla příkladnou manželkou, matkou tří dětí a durynskou landkraběnkou, jednou z nejvznešenějších žen v říši. Jednou, když se Ludvík zdržoval mimo dům, přiběhl k němu vyděšený posel se zprávou, že jeho manželka přivedla domů malomocného a uložila ho do vlastní postele. Ulekl se a spěchal domů. Jaký však byl jeho údiv, když vstoupil do komnaty, odhrnul přikrývku a na manželském loži spatřil Ukřižovaného obklopeného nebeskou září. Zahanbeně Alžbětu odprosil za své podezření a nadále ji podporoval ve všem jejím konání.

Od té doby byla Alžběta od okolní šlechty urážena a opovrhována, zvláště od příbuzných, jelikož i přes odpor knížecího dvora žila prostě. Dokonce i před vstupem do kostela si sundávala nejen svou vévodskou korunku, ale i šperky.

Alžběta pod svým hradem Wartburgem založila nemocnici i pro děti, k ošetření nejtěžších případů, a později nechala postavit také špitál v Eisenachu. Bylo jí zazlíváno i to, že udržovala příliš dobré vztahy se svým služebnictvem, a dokonce se ke svým komorným chovala jako k přítelkyním, s nimiž se starala o chudé a nemocné.

Když byla země sužována suchem, nechala Alžběta otevřít zeměpanské sýpky a najímala chudáky ke stavbě silnic a mostů, aby jim poskytla příležitost k obživě.

Alžběta ovdověla ve 20 letech, když její manžel zemřel v Itálii při křížové výpravě na mor († 11.9.1227). Alžbětu prý předtím doprovázela zlá předtucha, pro kterou svému manželu tuto výpravu rozmlouvala. Po jeho smrti již nenalezla žádného zastání, pocítila nevděk i od těch, kterým pomáhala, a byla dokonce i ze svého hradu vlastním švagrem vyhnána. Ani její čtyři děti jí nebyly ponechány. Odebrala se tedy do kláštera.

Rodina se s ní později částečně usmířila, měla jí vyplatit i určitý finanční podíl, ale Alžběta se vzdala přepychu a volila i nadále dobrovolnou chudobu. Celý svůj majetek rozdala chudým, výrazně se starala o nemocné, zmrzačené, těhotné ženy a malomocné. Založila špitály u Wartburgu, v Gothě a v Liarburgu.

Alžběta Durynská zemřela 17. listopadu roku 1231 ve věku 24 let. Její legenda velice rychle naplnila středověké povědomí. Je až s podivem, s jakou rychlostí byla papežem Řehořem IX. prohlášena za svatou – čtyři roky po své smrti (1235).

⁹ kompilace různých internetových zdrojů

Příloha č. 6: První pomoc ke slibu – úryvek¹⁰

Dneska každý žák čtvrté nebo páté třídy ví, že příroda kolem nás není chaosem hmotných částic, které se „hlava nehlava“ shlukují, srážejí, ničí a rozpadají. Naopak – stále více poznáváme, že všechno, co se děje v přírodě, podléhá určitému řádu. Ten řád se snaží poznávat hlavně přírodní vědy: fyzika, chemie, biologie, astronomie... Jednotlivá nejdůležitější zjištění o tomto řádu vyjadřujeme tzv. přírodními zákony. A my víme, že když někdo jedná proti řádu přírody, tedy když nerespektuje některý z těch zákonů, tak na to sám doplatí a mnohdy i někdo další. Když například řidič nepřizpůsobí před zatáčkou rychlost svého auta – tak vyletí ze silnice a většinou to znamená smrt pro něj i lidi, které vezl. Podobně dopadne každý, kdo by se rozhodl nerespektovat zákon o přitažlivosti – a vystoupil v sedmém patře z okna domu.

Tedy každé nerespektování řádu, podle kterého funguje příroda, se dříve nebo později vymstí – většinou hned. Jenomže není jenom „řád správného fungování vesmíru“. Podobně je i „řád správného jednání svobodných bytostí“. Takovou svobodnou bytostí je každý z nás – proto je pro nás nesmírně důležité tenhle řád znát a řídit se jím. Jenomže – na rozdíl od „řádu správného fungování vesmíru“ – o tomhle důležitém řádu správného jednání skoro žádný čtvrták nebo páták neví. Nevědí o něm ani deváťáci, středoškoláci – ba ani vysokoškoláci. Stalo se to tím, že lidé, kteří u nás donedávna vládli, o tomhle řádu zakázali mluvit. A každého, kdo je neposlechl, pronásledovali. Jenomže teď už se konečně o něm může dozvědět každý. A může zjistit, co o tomhle „řádu správného jednání“ vypátrali ti nejpřemýšlivější a nejpozornější lidé na celém světě za několik tisíc let. Všichni se především shodují v tom, že stojí za to, jednat správně – jednat tak, jak jsme si řekli, že jedná služebník nejvyšší Pravdy a Lásky. Ono se sice nesprávné jednání, které tenhle řád porušuje, většinou neprozradí tak rychle, jako když se porušuje řád fungování přírody – ale přesto se nic dobrého ani zlého neztratí. A dobré jednání, to, které je podle řádu správného jednání, nakonec opravdu vede k vítězství – i kdyby na něj měl člověk čekat celý život. Tenhle řád správného jednání totiž není vůbec tak bezmocný, jak si někteří lidé myslí. Působí v něm tajemná, ale naprosto skutečná síla, které nakonec nic neodolá : nejvyšší Pravda a Láska. Nejvyšší proto, že nic ve vesmíru jí nemůže překonat. Nic jí nemůže zabránit, aby působila a nakonec zvítězila. Pravda a Láska jí pak říkáme proto, že to jsou ty nejkrásnější skutečnosti, které člověk kdy poznal.

U nás v Čechách si tuhle vládu nejvyšší Pravdy a Lásky čas od času někdo zvlášť uvědomí. Proto také na standartě presidenta republiky máme napsáno „Pravda vítězí“. A náš současný prezident Václav Havel nám všem – a skautům zvlášť – dal před dvěma lety krásný program: „**Pravda a Láska musí zvítězit nad lží a nenávisť.**“ Svým slibem vyjadřujeme, že tenhle úkol bereme opravdu vážně, že ho považujeme za nejdůležitější i nejkrásnější úkol celého svého života.

Jiří Zajíc – Edy, místostarosta 1992

¹⁰ Nikdy nekončící dobrodružství, s. 86